

קידושין סו

שווערד

לע"נ ר' אריה זאב בן ר' יצחק אייזיק שווערד ז"ל

1. ריטב"א על מסכת קידושין דף סו/א

מיד נזרקה בו מינות פ"ו וזו הוא מינות שהיה לו בסוף דינאי זה זהו האומר בברכות שהוא יוחנן כהן גדול ששמש בכהונה גדולה ארבעים שנה ולבסוף נעשה צדוקי ומבני חשמונאי היה

2. חדושי הרשב"א על מסכת קידושין דף סו/א

והרמב"ן נר"ו הקשה מה ראו להקפיד ולהרהר עכשיו על כהונתו יותר ממה שהקפידו עליו שמונים שנה ששמש בכהונה גדולה (ברכות כט. א). ותירץ דאפשר שהיו יודעין שיש עדים מכשירים אותו, אבל לפי שעשה שלא כהוגן שהניח את הציץ במדינה והוא אסור מדרבנן, ואיהו לא אשגח בדרבנן, ועוד שהיה בשעת שכרות, לפיכך הקפיד אותו זקן. ואינו מחוור לי, דהא טעמא יהבינן בגמרא למחאתו של יהודה בן גודגדא שהיו אומרים אמו נשבת במודיעים, ואם יהודה בן גודגדא היה יודע שיש עדים מכשירין לא היה לו לערער עליו על כהונתו ולגלגל עליו מה שאינו, ואם לא היה יודע מכשירין, מעיקרא מאי סבר כששתק ולבסוף מאי סבר כשצוות. אלא מסתברא דעד עכשיו שלא מיחו בידו לפי שלא היה הדבר ברור אצלם, וכדאמרינן ויבוקש הדבר ולא נמצא, ועכשיו שראו שהקים בציץ שלא כהלכה ושעת הודאת הנס היתה, היה סבור אותו זקן שכל מעשיו שגגה הן ואם ימחה בידו יקבל, ומיחה ולא קיבל:

3. ספר בית הלוי ח"א - סימן ב

[יד] והנה בהך סברא דלא ניתנה תורה למלאכי השרת מצינו בו מחלוקת גדולה בין הראשונים. דבמס' קידושין דף ס"ו. בעובדא דינאי המלך דקאמר הקם להם בציץ שכין עיניך וכתב רש"י (ד"ה הקם) דאע"ג דהי' שלא בשעת עבודה מותר כדאמרינן לעיל דף נ"ד. וכוונתו להא דאיתא שם הך סברא דלא ניתנה תורה למלאכי השרת הרי דס"ל לרש"י דמהך סברא ידעינן דגם ללובשו לכתחילה שלא לעבודה שרי דס"ל לרש"י דהך סברא הוי הוכחה דכיון דמוכרח בעל כרחו ליהנות מהם מעט אחר העבודה בע"כ התירה התורה לגמרי ההנאה מהבגדים אלו לכהנים ומש"ה מותרים גם ללובשם לכתחילה. והתוס' בקידושין שם (ד"ה הקם) הקשו על רש"י דמדאמרה טעם דלא נתנה תורה למלאכי השרת משמע דמיד דאיכא שהות לפושטן אסור לו ליהנות בהן ומוכרח לפושטן יעו"ש. ועיי' ביומא דף ס"ט. בתוס' ד"ה בגדי שכתבו וז"ל וכן משמע בקידושין דאפ"ל בעזרה אסור ללובשו לכתחילה שלא לעבודה דקאמר כו' הא לכתחילה ללובשו אסור דבזה אפשר להזהר עכ"ד. הרי חזינן דהני ב' דיבורי התוס' חולקין. דהתוס' דקידושין ס"ל דמשום הך סברא אין ראייה להתיר ואפ"ל בלבשן לעבודה מ"מ תיכף שיש לו שהות לפושטן מוכרח לפושטן והתוס' דיומא ס"ל דכיון דבע"כ מוכרח לשהות זמן מעט בהבגדים אחר העבודה ידעינן מיני' דלגמרי התירה התורה השהיה בבגדים אלו וגם באיכא שהות לפושטן שרי ורק ללבוש לכתחילה אסור. דזה לא נוכל להוכיח מהך סברא ורש"י ס"ל דמהך סברא ידעינן דלגמרי שרי:

4. ספר המקנה על קידושין - דף סו עמוד א:

ומה שהק' בספר פני יהושע דלמה לא התירו מטעם ס"ס ספק לא נשבת וא"ת נישבת שמא לא נטמאת נראה לענ"ד דלאו קושי' דלפמ"ש הרמ"א בי"ד סוף סימן ק"י דבעינן שיודעו ב' ספיקות ביחד אם כן כיון שבאו העדים האוסרים תחלה אין להתיר מדין ס"ס אף שבאו אח"כ עדים המכחישים ושפיר פריך מאי חזית ודו"ק:

5. ספר שערי המלך - הלכות איסורי ביאה - פרק יש הלכה כג

וא"כ נראה דדכוותא ממש בנדון דידן גבי שבוייה לא חשיב ספק שבוייה ס"ס, לומר ספק לא נשבת ואת"ל נשבת שמא לא נטמאה, דמאחר שאסרו חכמים שבוייה מחמת ספק נטמאה, חשיב כודאי איסור, והרי הוא כאילו ראינו בהדיא שנטמאה, ואינו ניתר בס"ס עד שיהיו ב' ספיקות מלבד הספק הראשון שאסרו חכמים, גם מטעם ספק דרבנן נמי ליכא למימר, דהיינו דוקא בדבר שעיקר איסורו מדרבנן משום גזירה, משא"כ בשבוייה, דאף בלתי גזירת חכמים יש כאן חשש איסור תורה, כמ"ש האיסור והיתר

6. ערוך לנר על סנהדרין דף יט/א

שם תנו עיניכם בו ונדוננו: י"ל הא אמרינן בפרק שלשה שאכלו דאשת ינאי המלך היתה אחות שמעון בן שטח ואיך אמר ונדוננו הא בעל אחותו הוא מן הקרובים דקתני לקמן (דף כ"ז) במתניתן. ולפירוש התוספ' לעיל (דף ט"ז ע"ב) בד"ה אחד ממונה דאחד ממונה הוא מופלא שבב"ד והוא לא היה מחשבון הסנהדרין א"כ י"ל דשמעון בן שטח שהיה ראש ב"ד כדאמרינן בחגיגה דנשנה עם הזוגות שם דלשם מופלא היה עם הב"ד ואמר ונדוננו ולא שהיה דן עמהם אבל לפירוש רש"י שם קשה וצ"ל דבאותה שעה שדנו לינאי המלך אכתי לא היה נשוי אחות שמעון בן שטח: